

11 Δεκεμβρίου 2014

Ηρωική δασκάλισσα

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Την ίδια ώρα, η κυρία Ηλέκτρα έμπαινε στην κουζίνα μ' έναν

παπά. Ήταν κοντός, λιγνός, μικρούλης στο ράσο του, με λιγοστά γένια, όπου πολλές άσπρες τρίχες ανακατώνουνταν με τις μαύρες. Τα μάτια του όμως, ζωηρά, νεανικά, έμοιαζαν να διαμαρτύρονται για τις άσπρες τρίχες της γενειάδας του.

- Μπα, Αποστόλη! Πού βρέθηκες; είπε η κυρία Ηλέκτρα. Ίσα ίσα που σε θέλω. Τρία θρανία είναι ετοιμόρροπα και ένα έχασε το τέταρτο πόδι του. Δάσκαλε, είναι

τούτος ο Αποστόλης, ο μαραγκός μας, πρόσθεσε αποτεινώντας τον λόγο στον ιερωμένο. Μας έλειψε καιρό...

Μιλούσε, μιλούσε η κυρία Ηλέκτρα, μα του Αποστόλη, που την ήξερε καλά, του φάνηκε αφηρημένη. Είχε φιλήσει ο οδηγός το χέρι του παπά και όλοι είχαν καθίσει στο τραπέζι, αφού πρώτα είχε πει την ευχή ο ιερωμένος. Μιλούσε η κυρία Ηλέκτρα του παπά για τα τούτα κείνα του χωριού, για τα παιδιά, για τους γονείς, για τα μαθήματα, μα ο νους της ήταν φανερά αλλού. Και ο παπάς απαντούσε μονοσύλλαβα. Μόλις τελείωσαν το φαγί, είπε η κυρία Ηλέκτρα:

- Τρέχα, Γιωβάν, στου μπακάλη, να πάρεις λουκούμια, να τρατάρομε τον μουσαφίρη μας. Άφησε! Ψήνω εγώ τον καφέ!

Του έβαλε στο χέρι μερικά γρόσια, και συνάμα πήρε το μπρίκι από το ράφι. Μα μόλις έκλεισε η πόρτα, ξέχασε και μπρίκι και καφέ.

- Πότε έφυγες από την Κούγκα; ρώτησε τον Αποστόλη.

- Είναι μέρες, αποκρίθηκε κείνος. Γιατί;

- Ξέρουν άραγε εκεί τη σφαγή του Τέχοβου;

- Ούτ' εγώ δεν την ξέρω. Πότε έγινε;

- Του Αγίου Νικολάου, είπε η κυρία Ηλέκτρα.

- Όχι· την επαύριο! διόρθωσε ο παπάς. Ήταν επτά του Δεκέμβρη. Τους έσφαξε ο Απόστολ Πέτκοφ.

- Ποιους; ρώτησε ο Αποστόλης.

- Οκτώ χωρικούς. Τους δέσανε στα δέντρα και τους κομμάτιασαν ζωντανούς με βασανιστήρια ανήκουστα...

Βήματα τρεχάτα ακούστηκαν.

- Σουτ! έκανε η κυρία Ηλέκτρα. Μην τα λέτε μπρος στον Γιωβάν. Σαν ακούσει για σφαγές, τρομάζει...

Η πόρτα άνοιξε με ορμή και ο Γιωβάν χώθηκε μέσα και την ξανάκλεισε.

- Κομιτατζήδες!... ψιθύρισε.

Ήταν πολύ χλωμός και τα χείλια του έτρεμαν. Στο απλωμένο του χέρι βαστούσε ακόμα τα γρόσια που του είχε δώσει η κυρία Ηλέκτρα κι έτρεμε και αυτό.

- Κομιτατζήδες; Πού; ρώτησε χωρίς να τα χάσει η κυρία Ηλέκτρα:

- Εμπρός στου Πέτροφ, του καρβουνιάρη. Ζητούν έναν παπά...

- Αποστόλη... είπε η κυρία Ηλέκτρα μ' ένα λαφρύ νεύμα των φρυδιών της. Και παίρνοντας τον Γιωβάν από το χέρι τον πήγε στην κάμαρά της.

- Πες μου, τι άκουσες; ρώτησε. Κουτρουβαλιαστά της είπε ο μικρός:

- Ήταν πολλοί, έξι, οκτώ, δεν πρόφθασα να μετρήσω. Γυρεύουν τον παπά, λέγει, από το Μπόζετς. Πήγαν, λέγει, να τον πιάσουν, μα δεν τον βρήκαν...

Βιαστικά άρχισε η κυρία Ηλέκτρα να γδύνει το παιδί.

- Σε είδαν; ρώτησε.

- Όχι! Είδα πως είχαν μαχαίρια στη ζώνη και βαστούσαν μπαλτάδες, και κρύφθηκα.

- Καλά. Θα σε βάλω στο κρεβάτι και θα κάνεις τον άρρωστο. Αν έλθουν, θα τους μιλήσεις βουλγάρικα. Είσαι γιος ψαρά κι έχεις θέρμες. Και παπά εδώ, θα πεις, δεν είδες. Μη φοβάσαι τίποτα. Τι άλλο είπαν;

- Πήγαν στο σχολειό μιας κυρίας Ευθαλίας στο Μπόζετς και γύρευαν κι εκεί τον παπά. Τους είπε κείνη πως δεν ήταν στο Μπόζετς. Τη φοβέρισαν. Είπε κείνη πως δεν ξέρει πού είναι. Της είπαν πως θα τη σκοτώσουν. Δεν άκουσα άλλο. Ήλθα πίσω...

Στο πλαγινό δωμάτιο ακούστηκαν σκερπανίσματα. Η κυρία Ηλέκτρα άνοιξε την πόρτα και είδε τον Αποστόλη που, καθισμένος χάμω, με τα εργαλεία πλάγι του, στο στόμα βαστώντας καρφιά, κάρφωνε ένα ξεπατωμένο θρανίο.

- Έμπα γρήγορα στο κρεβάτι, Γιωβάν, είπε η δασκάλισσα. Πάγω να σου βράσω ένα ζεστό.

Έκλεισε την πόρτα, και, σκύβοντας πάνω στον Αποστόλη, ρώτησε χαμηλόφωνα:

- Έτοιμα; Της έγνεψε κείνος καταφατικά και πήγε η δασκάλισσα στην κουζίνα. Τα κάρβουνα μισόκαιαν ακόμα στο τζάκι. Πήρε από το ράφι έναν σάκο άμμο και το σκόρπισε βιαστικά, εμπρός στο τζάκι ως στην πόρτα, απλώνοντάς τον μ' ένα σκουπάκι. Ύστερα μάζεψε τα πιάτα, έβγαλε από ένα συρτάρι μια πρέζα φασκόμηλο,

το έβαλε σ' ένα κουπάκι, γέμισε νερό το μπρίκι του καφέ και το έβαλε στα κάρβουνα. Όλα αυτά γοργά, σιωπηλά, χωρίς κρότους. Η προσοχή της ήταν όλη στην πόρτα, το αυτί της τεντωμένο δυνατά κατά το δρόμο. Βήματα πλησίαζαν. Κάποιος χτύπησε δυνατά την πόρτα.

Ο Βούλγαρος κομιτατζής Σίνκοφ

...λίσσα. Η πόρτα άνοιξε πριν προφθάσουν οι απ'...
...ν μέσα, μαζί κι ένας χωρικός του χωριού.
...της με απορία.

– Καλημέρα, Πέτροφ, είπε ήσυχα, βουλγάρικα,

με την ξένη της προφορά. Τι τρέχει; Τι ζητούν οι κύριοι; Το γοργό της βλέμμα είχε αντιληφθεί από την ανοιχτή πόρτα δυο άντρες στη μια γωνιά του σχολείου και άλλες δυο σκιές στην άλλη.

Είχαν κυκλώσει το σχολείο οι κομιτατζήδες. Τα σκερπανίσματα στην τάξη μέσα είχαν σταματήσει. Η κυρία Ηλέκτρα έριξε δυο τρία καινούρια κάρβουνα στο τζάκι και τίναξε τα χέρια της, ατενίζοντας ήσυχα τους τρεις άντρες.

– Κυρία Ηλέκτρα, είπε λίγο μαγκωμένος ο Πέτροφ, οι κύριοι τούτοι ρωτούν, μήπως είδες κανέναν παπά...

– Κανέναν παπά; επανέλαβε η δασκάλισσα. Δεν ξέρεις πως ο παπα-Ηλίας δεν

έρχεται ποτέ σε μας;

- Όχι ο παπα-Ηλίας... Άλλος παπάς...

- Από το Μπόζετς. Για τον Πατριαρχικό ρωτούμε, είπε κοφτά ένας από τους ξένους.

- Από το Μπόζετς; Και τον γυρεύετε δω; ρώτησε ατάραχα η κυρία Ηλέκτρα.

- Τον είδες; ρώτησε απότομα ο Βούλγαρος.

- Δεν τον είδα, όχι, μα γιατί τον γυρεύετε δω; Τα σκερπανίσματα ξανάρχισαν.

Οι δυο ξένοι έτρεξαν κατά την τάξη. Η κυρία Ηλέκτρα γέλασε.

- Διορθώνουν τα θρανία, είπε του Πέτροφ. Γιατί έφερες εδώ τους κυρίους αυτούς; Και ποιοι είναι;

- Ο ένας, ο κοντός... να τον φοβάσαι. Μην τον θυμώσεις, είπε χαμηλόφωνα ο Πέτροφ.

- Τι ζητούν από μένα; ρώτησε περιφρονητικά η κυρία Ηλέκτρα.

Ο Πέτροφ έριξε μια φοβισμένη ματιά κατά την πόρτα και δε μίλησε. Αφήνοντας το μπρίκι στα κάρβουνα, με τον Πέτροφ μπήκε η κυρία Ηλέκτρα στην τάξη. Οι δυο Βούλγαροι εξέταζαν τον Αποστόλη, που είχε βγάλει τα καρφιά από το στόμα του και τους απαντούσε ψύχραιμα. Από πού ήταν; Ου! Από μακριά, από το Βέρτεκοπ. Πατέρα; Όχι, δεν είχε. Ούτε μητέρα. Ήταν βρεσιμιό. Αμέ αν είχε πατέρα ή μητέρα, θα δούλευε έτσι, σαν το σκυλί; Θα 'τρεχε από χωριό σε χωριό να βγάλει μερικά γρόσια; Θα 'κανε τέτοιους δρόμους;... Παράνομα; Όχι, δεν είχε. Τον έλεγαν Αποστόλ, ο Αποστόλ ο μαραγκός.

- Γιατί δούλευε σε ρωμαίικο σχολειό, τον ρώτησαν.

Ο Αποστόλης γέλασε. Αμέ δούλευε, ο κακομοίρης, όπου έβρισκε δουλειά... Ε, μπαρμπα-Πέτροφ; Ο καρβουνιάρης κούνησε καταφατικά το κεφάλι, δεξιά και αριστερά. Έτσι ήταν, ναι, δούλευε και σ' αυτόν και σ' όλο το χωριό, διόρθωνε όλα τα σπασμένα. Και ήταν καλός τεχνίτης.

- Δικό μας παιδί, είπε χαμηλόφωνα, πίσω από το χέρι του, στον πλαγινό του, τον κοντό Βούλγαρο.

- Κανέναν παπά μην είδες; ρώτησε ο άλλος Βούλγαρος.

- Όχι, δεν πρόφθασα ακόμα να πάγω στου παπα-Ηλία, αποκρίθηκε τάχα

απολογητικά ο Αποστόλης. Μα θα πάγω το βραδάκι...

- Δε ρωτώ για τον παπα-Ηλία. Ρωτώ για ξένο, για Πατριαρχικό παπά.

- Όχι, δεν είδα.

- Ψάξετε το σπίτι, είπε ο κοντός Βούλγαρος. Ψάξετε μαζί Πέτροφ, και συ Ράγκο.

Κι ενώ έφευγαν αυτοί, ρώτησε την κυρία Ηλέκτρα που ατάραχη έμενε όρθια κοντά του:

- Δεν έχεις άλλον στο σχολειό;

- Έχω, του αποκρίθηκε κείνη· έχω ένα άρρωστο παιδάκι... Αχ! ξέχασα το ζεστό του!

Τρεχάτη πήγε στην κουζίνα όπου είχε βράσει το μπρίκι, και το νερό ξεχειλούσε και χύνουνταν στα κάρβουνα. Ο Βούλγαρος την ακολούθησε.

- Είσαι Ρωμιά; ρώτησε απότομα.

- Ναι, είπε η κυρία Ηλέκτρα χαμογελώντας. Ήρεμα περίχυσε το φασκόμηλο με το ζεστό νερό. Ο Βούλγαρος την κοίταζε με σουρωμένα τα φρύδια.

- Κάνεις δηλαδή προπαγάντα εδώ; ρώτησε.

Πάλι σήκωσε τα μάτια της ερωτηματικά η δασκάλισσα.

- Τι προπαγάντα; ρώτησε.

- Μαζεύεις παιδιά εδώ και τους μαθαίνεις ρωμαίικα;...

- Μα αυτή είναι η δουλειά μου! έκανε γελαστά η δασκάλισσα. Γι' αυτό με πληρώνουν. Εσύ τι δουλειά κάνεις;

- Θα σε κάψομε ζωντανή εδώ μέσα! Δεν παραδεχόμαστε Ρωμιούς.

Ήσυχα είπε η κυρία Ηλέκτρα:

- Αφού έχει, τι να κάνομε; Με πληρώνουν. Οι Τούρκοι παραδέχονται το σχολείο μας· βγάλανε τεσκερέ, είμαστε εντάξει...

- Μαθαίνεις στα παιδιά να μισούν τους Βουλγάρους!

- Εγώ; Πήγαινε στην κάμαρά μου να βρεις ένα Βουλγαράκι, που το πήρα από πονοψυχιά και το τρέφω κιόλας! Έχομε μεις διαταγή να βοηθούμε όλους που υποφέρουν. Αυτό είναι άρρωστο, θερμιάζεται. Το έχω στο κρεβάτι μου. Έλα να το

δεις. Γι' αυτό ετοιμάζω το ζεστό...

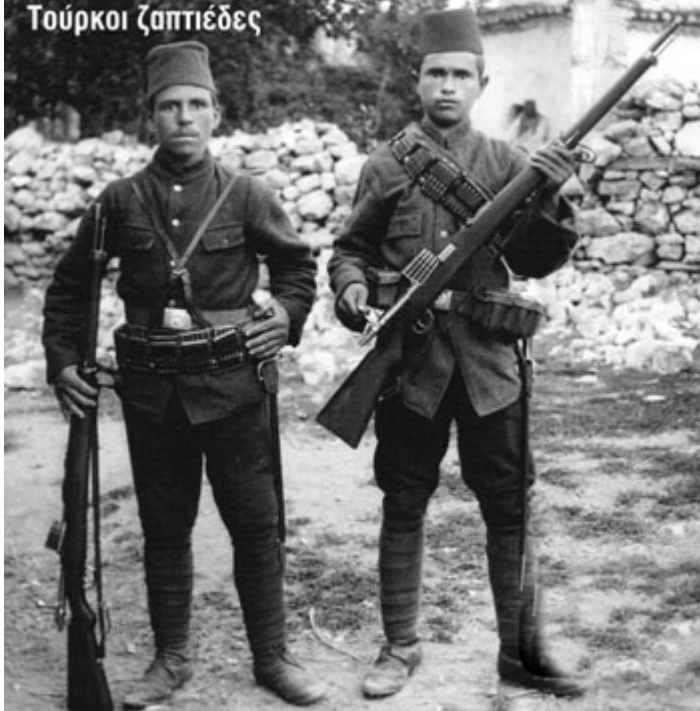
Μαζί πήγαν στην κάμαρά της, όπου κατάχλωμος κείτουνταν ο Γιωβάν, τα μεγάλα του μάτια παρακολουθώντας τον Πέτροφ και τον άλλο Βούλγαρο, που έψαχναν παντού, κάτω από το κρεβάτι, από το στρώμα, μες στο ντουλάπι, ακόμα και στα συρτάρια. Η δασκάλισσα γέλασε.

- Χωρεί άνθρωπος στο συρτάρι; ρώτησε. Χωρίς να της αποκριθεί, είπε ο δεύτερος Βούλγαρος στον πρώτο:

- Δε βρήκαμε όπλο.

- Όχι, είπε χαμηλόφωνα ο Πέτροφ· σας είπα είναι ήσυχη γυναίκα. Μόνο που είναι Ρωμιά...

Από την ανοιχτή πόρτα παρακολουθούσε ο Αποστόλης όλη την έρευνα, βάζοντας κάπου κάπου από ένα καρφί στο θρανίο. Έσκυψε η κυρία Ηλέκτρα στο κρεβάτι κι

. Με τα μάτια τού έκανε νόημα: «Μη

Και αφήνοντας τους ξένους με τον

Γιωβάν στο κρεβάτι και τον Αποστόλη στην πλαγινή κάμαρα, γύρισε στο μαγειρείο με το άδειο κουπάκι. Από το παράθυρο έβλεπε σκιές που πηγαινοέρχονταν. Το σχολείο ήταν περικυκλωμένο. Ως τότε άραγε; Βήματα τρεχάτα ακούστηκαν, το πορτόφυλλο πέταξε προς τα μέσα, ένας τρίτος άγνωστος μπήκε φωνάζοντας:

- Ο ζαπτιές!

Τρεχάτοι κατάφθασαν οι δυο Βούλγαροι με τον Πέτροφ και βγήκαν χωρίς λέξη να πουν της δασκάλισσας, μουρμουρίζοντας οδηγίες αναμεταξύ τους. Μόνος ο Πέτροφ έμεινε πίσω. Έτρεμε όλος. Πήρε μια καρέκλα και κάθισε.

- Να με συμπαθήσεις, κυρία Ηλέκτρα, της είπε, δεν ήθελα να σου τους φέρω... μα με φοβέρισαν... Βαστούν μαχαίρια και μπαλτάδες... Είναι, λέει, ξυλοκόποι... Μα ξέρει κανείς τι είναι; Να με συμπαθήσεις, κυρία Ηλέκτρα...

Βαστώντας το θυμό της του είπε:

- Καλά, καλά, μπαρμπα-Πέτροφ. Γείτονες είμαστε. Μα είπα πως θα ήξερες εσύ πως το σχολειό μας δεν κρύβει όπλα.

- Το ξέρω, μαθές, μα ακούν μήπως αυτοί; Να ζήσεις, κυρία Ηλέκτρα, αν έλθει ο ζαπτιές, μην πεις πως ήμουν μαζί τους...

- Στείλε μου αύριο ένα σακί κάρβουνο καλό, διέκοψε η δασκάλισσα.

- Και δε θα με μαρτυρήσεις; ρώτησε αυτός ανοίγοντας την πόρτα.

- Δεν είμαστε μεις καταδότες, είπε περιφρονητικά η δασκάλισσα.

Κι έκλεισε την πόρτα πίσω του. Με μιας άλλαξε η όψη της, τα μάτια της πέταξαν φωτιές, τα χέρια της σφίχτηκαν, σηκώθηκαν σε δυο άσπρες, απειλητικές γροθιές.

- Ποιον να καταδώσεις και σε ποιον!... μούγκρισε μες στα σφιγμένα δόντια της. Σκυλιά βουλγάρικα! Σκυλιά τούρκικα!

Οι σκεπαρνιές είχαν ξαναρχίσει. Έσπρωξε πίσω τα μαλλιά της με τα δυο της χέρια, πήρε βαθιά την αναπνοή της και μπήκε στην τάξη.

- Έφυγαν, είπε ήσυχχα.

Άκουσε την αφήγηση της ιστορίας

%baltos9_daskalissa%

?? ?????? ??????????? ?? ? ? ?????? ?? ?????????? ??????? ? ? ?????????? ?????????? «??
???? ? ? ????????????? ??????».